
УДК 336.763:330.322.5

БОНДАР О.С., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

esbondar@mail.ru

МЕТОДИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

Зроблено аналіз інвестиційного клімату України та варіантів залучення капіталу аграрних підприємств, виявлено їх головні переваги і недоліки. Досліджено різні моделі й методи оцінки інвестиційної привабливості інструментів фондового ринку України. Виявлено переваги публічного розміщення акцій аграрних підприємств, а саме, доступ до ресурсів фондового ринку, збільшення ринкової вартості компанії, підвищення ліквідності акцій, посилення економічної безпеки, відсутність боргового тягара. Встановлено, що у ході здійснення IPO підприємство підвищує рівень корпоративного управління, робить рекламу серед широкого кола інвесторів, збільшує рівень капіталізації та ринкову вартість підприємства, дає можливість якісно будувати аграрний бізнес. Зроблено аналіз динаміки цін акцій провідних агрокомпаній України та виявлено тенденції зміни вартості акцій як в короткостроковій, так і довгостроковій перспективі.

Ключові слова: цінні папери, акції, інвестиційна оцінка, фондовий ринок, джерела фінансування, аграрні підприємства, емісія акцій, вихід на біржу.

Постановка проблеми. Український фондовий ринок знаходиться на стадії становлення та має специфічні риси, які відрізняють його від розвинених ринків. До основних негативних чинників, що заважають його розвитку, можна віднести низький рівень інформаційної прозорості ринку, недостатню ліквідність наявних фінансових інструментів та високу ризикованість переважної більшості фінансових операцій. Такий стан економічного середовища не дозволяє застосовувати класичні світові підходи інвестиційної оцінки до української дійсності, отже, потребує врахування специфічних властивостей національного фінансового ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемними питаннями аналізу цінних паперів і фондового ринку займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці як: А. Дамодаран, Р.А. Брейлі, В.А. Галанов, І.Я. Лукасевич, С.С. Майєрс, О.Г. Мендрул, О.В. Мертенс, О. Мендрул, В.П. Попков, В.С. Торкановський, Р.Д. Тьюлз, У.Ф. Шарп та інші. Водночас, питання інвестиційної оцінки цінних паперів в Україні розкрито недостатньо через нестачу методів, адаптованих до українських реалій.

Мета і завдання дослідження – аналіз класичних методологічних підходів до інвестиційної оцінки інструментів фондового, а також аналіз відповідного конструктивного алгоритму оцінювання, який враховує специфічні властивості української фінансової системи.

Матеріал і методика дослідження. Для реалізації досягнення поставленої мети використовували наступні методи та прийоми: монографічний, вибірковий, порівняльний, абстрактно-логічний, економіко-математичний.

Результати досліджень та їх обговорення. Розглянемо основні варіанти залучення капіталу підприємства з їх головними перевагами та недоліками. Основними варіантами залучення коштів, згідно з пасивом балансу підприємства, є залучення власних та позичкових коштів.

Засновники, або власники підприємства можуть збільшувати обсяги статутного капіталу, що може привести, або до зміни часток основних засновників, чи в цілому до збільшення його обсягів без зміни часток власників. Цей процес переходячи на мову фондового ринку називається збільшенням рівня капіталізації компанії, що позитивно впливає на перспективи розвитку бізнесу та ціни компанії. Хоча такі інвестиції засновників, чи інших фізичних та юридичних осіб можуть бути досить ризикованими за умови нестабільної ринкової ситуації та й плату, яку хоче отримати інвестор іноді перевищують відсоткові ставки по кредитах банків, що негативно впливає на розвиток підприємства в довгостроковій перспективі.

Залучення коштів за рахунок власних джерел фінансування має багато можливих варіантів. Так збільшення коштів у діяльність підприємства можна досягти за рахунок вивільнення та перерозподілу пасивів і активів підприємства, тобто проведення реструктуризації активів.

Одним з варіантів такого перерозподілу є продаж обладнання та непрофільних активів підприємства.

Ефективний розподіл прибутку підприємства, реалізація запасів готової продукції, приведення співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, або коефіцієнта фінансового лівериджу до оптимального співвідношення дає підприємству змогу покращити не лише фінансові показники діяльності, а й оцінити ці зміни в грошовому виразі. Хоча обсяги таких вливань в економіку підприємства будуть залежати лише від обсягів самого підприємства та діяльності його менеджменту.

У цілому вливання грошових коштів у підприємство за рахунок власних джерел є хорошим варіантом, але обсяги такого фінансування обмежені на сучасному етапі розвитку економічних відносин. Надмірне вливання коштів від сторонніх інвесторів для власників підприємства може призвести до непередбачуваних результатів, таких як втрата контролю над діяльністю підприємства його власниками.

Іншим варіантом залучення коштів, який на сьогодні можна вважати одним із найпоширеніших, є отримання кредитів у банківських установах. Таким чином підприємство в досить короткі строки може збільшити обсяги оборотних коштів, які підуть на потреби підприємства.

Основною перевагою даного виду фінансування є відносна простота отримання та швидкість залучення капіталу для підприємства. До недоліків можна віднести обмеженість обсягів фінансування та дороговизна залучення.

Залучення довгострокових чи поточних кредитів має багато ризиків. Тому перед прийняттям рішення про необхідність отримання кредитів необхідно враховувати доцільність залучення капіталу, розраховувати зміни, як у структурі капіталу, так і показниках платоспроможності, оскільки за умови, що підприємство не може оплатити свої борги протягом 3 місяців після настання останнього терміну оплати, щодо підприємства можуть почати процес банкрутства.

Інший варіант залучення коштів — це випуск цінних паперів. Основними видами цінних паперів, що випускають підприємства, є:

- акції;
- облігації підприємств;
- інвестиційні сертифікати;
- векселі.

Кожний з цих видів випускається для певних потреб підприємства і їх відмінності описані в Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок».

Варіантів випуску цінних паперів у підприємства дуже багато. Переваги та недоліки кожного з них треба враховувати під час вибору варіанта фінансування. Більш детально зупинимося на процесі емісії акцій, оскільки він вважається одним з найефективніших та найбезпечніших варіантів фінансування діяльності підприємства, за умови, що кошти інвесторів будуть направлені на ті цілі під які вони були залучені, і результати які передбачалися досягаються [1].

Можна виділити ряд переваг, що дає публічне розміщення акцій підприємству.

1. Доступ до ресурсів фондового ринку дає можливість компанії за умови правильної процедури розміщення, гарних показників і перспектив діяльності залучити дуже великі ресурси. Розглянемо обсяги розміщень компаній на біржових ринках. Обсяги залучення дуже різні, але їх розміри досить суттєві. А ціна відсотка акцій компанії досить сильно коливається від перспектив компанії та тих результатів, що вона демонструє (табл. 1) [8].

Таблиця 1 – Способи розміщення капіталу та їх результати

Компанія	Фондовий майданчик	Спосіб розміщення	Обсяг розміщення %	Обсяг залучення інвестицій млн дол. США	Обсяг залучення інвестицій на 1 % акцій
Кернел	Варшавська фондова біржа	SPO	6,25	81,4	13,024
Авангард	Лондонська фондова біржа	IPO	20	187,5	9,375
Агротон	Варшавська фондова біржа	IPO	26,2	54,3	0,48
Мілкіленд	Варшавська фондова біржа	IPO	22,4	78,3	48
Агроліга	NewConnect ВФБ	PP	16,67	1,3	0,058

2. Збільшення ринкової вартості компанії та в цілому капіталізації бізнесу. Цей фактор впливає з попереднього, оскільки збільшення інвестицій в компанію приводить до збільшення капіталізації компанії.

3. Забезпечення підвищення ліквідності акцій компанії. За виходу компанії на фондові ринки її акції стають загальнодоступними для продажу та купівлі за ринковими цінами для всіх зацікавлених сторін, а отже компанія може їх реалізувати в будь-який момент.

4. Покращення умов для збереження контролю за компанією. Умовою виходу компанії на ринок капіталів є прозора система управління та прийняття рішень. Звітність має відповідати вимогам міжнародних стандартів. І в результаті таких перетворень як інвестори так і управлінський персонал мають кращу поінформованість про стан справ в компанії.

5. Посилення економічної безпеки власників компанії. Диверсифікація прав власності на компанію позитивно впливає на розвиток бізнесу, так зменшуються можливості рейдерських атак, оскільки вартість акцій може бути відносно невисокою, але їх кількість і розпорошення значним, для того, щоб концентрувати все в одних руках.

6. Відсутність боргового тягаря. Оскільки інвестиції у компанію є неборговим джерелом фінансування, баланс компанії не переобтяжується кредитами, які потрібно віддавати через деякий час. Відсутність кредитів підвищує показники ефективності використання капіталу підприємства.

Разом з перевагами, які одержує компанія, є й чимало недоліків:

1. Втрата контролю за управлінням компанії. З отриманням статусу публічної компанії процес прийняття рішень по ключових питаннях має проходити певну процедуру, за прийняттям рішень слідкують більшість акціонерів.

2. Вся діяльність спрямована на кінцевий результат та перспективи розвитку, тобто компанія може відмовлятися від операцій, що приносять гарні результати тепер, але в майбутньому можуть зменшити очікувані результати.

3. Висока вартість витрат, пов'язаних з виходом компанії на фондовий ринок, оскільки необхідно відповідати вимогам, що висуваються до фінансової звітності, структури управління компанії, прозорості та коректності бізнес-процесів. Тобто компанія має провести оптимізацію структури бізнесу і для цього залучати велику кількість аудиторів, консультантів, радників, юристів. Але, як показує практика, такі витрати виправдовуються.

Аналіз методів оцінки об'єктів інвестування, який використовується нині в зарубіжних країнах, дозволяє виділити два підходи до вибору об'єкта інвестування. Під час аналізу показників, що характеризують стан окремого підприємства, можна використовувати або дані розвитку галузі, в якій функціонує фірма, її фінансові показники, ефективність менеджменту тощо, або оцінювати стан підприємства на фондовому ринку, біржовий курс його цінних паперів [6].

Перший напрям представляють прихильники школи фундаментального аналізу, які основним завданням ставлять доскональне вивчення балансів та інших фінансових документів, що публікуються компанією. Крім того, вивчають дані про стан справ у галузі, стан ринків, на які дане підприємство виходить із своєю продукцією, стан активів, обсяги продажів, тактику управління компанією, склад ради директорів. Оцінюючи таким чином стан справ у фірмі, аналітики дають оцінку корпорації як об'єкта інвестування.

Другий напрям – технічний аналіз, який ґрунтується на ринкових показниках цінних паперів, у тому числі показниках попиту і пропозиції цінних паперів, вивченні динаміки курсової вартості, загальноринкових тенденцій руху курсів цінних паперів. В рамках графічного аналізу курсової динаміки цінних паперів проводиться побудова графіків залежності курсів цінних паперів від часу, при цьому будуються графіки як для конкретного виду цінних паперів (емітента), так і для типу (наприклад, акції). Прихильники технічної школи виходять з того, що в біржових курсах вже відображені всі ті відомості, які лише згодом публікуються у звітах фірм і стають об'єктом фундаментального аналізу. У центрі уваги технічного аналізу є аналіз попиту і пропозиції цінних паперів на основі обсягу операцій з купівлі-продажу і динаміки курсів.

Комплексний фундаментальний аналіз проводиться на двох рівнях: зовнішньому і внутрішньому. Методи оцінки інвестиційної привабливості галузі та регіону частково використовуються і за фундаментального аналізу для дослідження зовнішнього середовища, в якому здійснює свою діяльність досліджуваний об'єкт, стану ринку та економічної ситуації в цілому. Вивчення кон'юнктури ринку, у тому числі окремих його сегментів, дозволяє виявити фактори, що впливають на загальну ситуацію та її прийнятність для потенційного інвестора. Аналіз та прогнозування розвитку підгалузей дає можливість визначити, в якій з них розміщення коштів буде найбільш сприятливим з точки зору обраних інвестиційних цілей і пріоритетів.

На другому етапі фундаментального аналізу детально розглядається вже саме підприємство, чиї боргові або пайові фондові інструменти обертаються на ринку. Це дозволяє виявити

Рис. 1. Динаміка цін на акції, вартість яких не перевищує 12 од. [1]

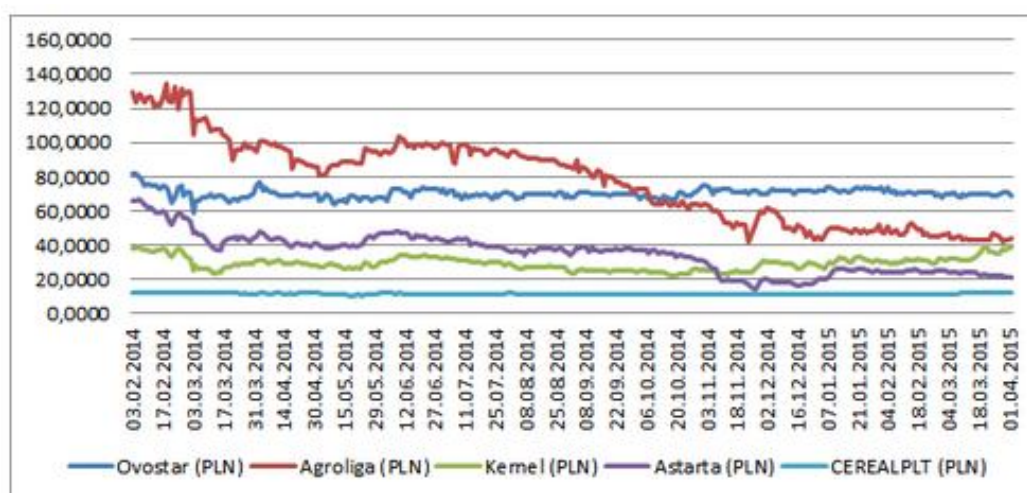

Рис. 2. Динаміка цін на акції, вартість яких перевищує 12 од. [1]

Графіки показують, що є загальна тенденція щодо зниження вартості акцій.

У таблиці 3 представлені результати порівняльного аналізу поточних цін акцій з попереднім тижнем, місяцем і роком. Отримані дані свідчать про наступне:

За рік значна кількість компаній втратила понад 50 % вартості акцій.

За місяць переважна більшість акцій продовжила падіння.

За тиждень тенденція розділилася, і вартість частини акцій почала зростати, а іншої – продовжила спадаючий тренд.

Окремо можна виділити збільшення вартості акцій компанії «Мрія», хоча вартість акцій за останній рік зменшилася майже на 90 %, і компанія мала переддефолтний стан. Але очікування змін у діяльності компанії з приходом нового менеджменту та поданням ним плану подальшого розвитку компанії дещо підвищили вартість акцій [2].

Єдина компанія, акції якої коштують дорожче, ніж у попередньому році, – це «Кернел» (вартість акцій зросла на 1,32 %). А в порівнянні з показниками минулого тижня і минулого місяця її акції подорожчали більш ніж на 12 і 11 % відповідно.

Таким чином, загальні тенденції зменшення вартості акцій будуть спостерігатися в довгостроковій перспективі, але локальні перемоги і зміни в компаніях можуть на деякий час підвищити вартість акцій або повернути до певного рівня, який був досягнутий в минулому.

Таблиця 3 – Динаміка цін акцій провідних агрокомпаній України за тиждень, місяць і рік

Компанія	Біржа	Валюта	Ціна акції 3.04.15	Ціна акції 27.03.15	Ціна акції 3.03.15	Ціна акції 3.03.14	Зміна за тиждень	Зміна за місяць	Зміна за рік
Cereal Planet PCL	WSE	PLN	12,19	12,19	11,80	11,87	0,00%	3,31%	2,70%
KSG Agro SA	WSE	PLN	0,89	0,93	1,06	5,89	-4,30%	-16,04%	-84,89%
Агродженерейшн СА	PAR	EUR	0,45	0,46	0,53	1,24	-2,17%	-15,09%	-63,71%
Агроліга	WSE	PLN	8,79	9,00	6,20	19,20	-2,33%	41,77%	-54,22%
Агротон Паблік ЛТД	WSE	PLN	1,15	1,16	1,29	2,88	-0,86%	-10,85%	-60,07%
Астарта Холдінг НВ	WSE	PLN	21,65	22,49	25,00	47,00	-3,73%	-13,40%	-53,94%
ЗАТ "Авангард"	LSE	USD	2,63	3,30	2,80	9,80	-20,30%	-6,07%	-73,16%
ЗАТ Індустріальна молочна компанія	WSE	PLN	5,21	5,45	5,90	8,81	-4,40%	-11,69%	-40,86%
Кернел холдінг СА	WSE	PLN	39,18	35,00	31,51	31,10	11,94%	24,34%	25,98%
Мілкіленд	WSE	PLN	2,29	2,29	3,41	7,96	0,00%	-32,84%	-71,23%
Мрія Агрохолдинг Паблік ЛТД	DEU	EUR	0,45	0,43	0,45	5,10	4,65%	0,00%	-91,18%
ВАТ «Миронівський Хлібопродукт»	LSE	USD	10,20	9,30	10,25	13,04	9,68%	-0,49%	-21,78%
ДК "Овостар Юніон"	WSE	PLN	69,00	69,50	69,90	71,70	-0,72%	-1,29%	-3,77%
Укрпродукт	LSE	GBP	5,80	6,15	7,05	9,05	-5,69%	-17,73%	-35,91%

Висновки та перспективи подальших досліджень. Увесь фондовий ринок, в першу чергу, існує для забезпечення можливостей найбільш ефективного управління активами, в тому числі вирішення безлічі інвестиційних завдань.

Взявши за основу фундаментальні принципи сучасної економіки і вирішуючи комплексно питання з проектного фінансування, обов'язково виникає необхідність залучати «довгі» і «недорогі» гроші. Залучення позик на більш вигідних умовах, наприклад через облігаційну позику, дає можливість виплачувати відсотки, тобто купонний дохід, щоквартально або рідше, що, в свою чергу, дозволить успішніше розвивати довгострокові проекти. Крім того, ми отримуємо ще один інструмент застави або забезпечення, грамотно керуючи яким, існують можливості майже безризикового отримання додаткового доходу.

Сама по собі сек'юритизація активів – це, по суті, реорганізація форми володіння майновими комплексами через інструменти фондового ринку, тобто цінні папери (які котируються на ринку). На сьогодні цінний папір як інструмент володіння або застави забезпечує найбільш прозорий спосіб організації інвестиційного процесу:

1. Присутність на фондовому ринку як емітента, тобто продаж своїх акцій або зобов'язань на відкритому ринку, дає можливості знижувати витрати з обслуговування взятих на себе зобов'язань, в тому числі використовуючи різні похідні інструменти.

2. Формування якісних застав дає можливість працювати з найбільшими кредитними організаціями, а іноді й держкорпораціями, або брати участь у держпрограмах.

3. Створюючи повноцінне акціонерне товариство, тобто капіталізуючи свій бізнес, іншими словами приводячи балансові показники підприємства або майнового комплексу до дійсної вартості бізнес-проекту в цілому, дає можливість ефективніше володіти, управляти і використовувати даний актив, спираючись на існуючі закони про акціонерні товариства і ринок цінних паперів. Наприклад, за організації проектного фінансування можливе залучення інвестора на певний строк, забезпечуючи різні гарантії шляхом передачі частини акцій з гарантованим зворотним викупом наприкінці строку за фіксованою ціною.

4. Організований ринок цінних паперів – це майданчик, що гарантує всім учасникам виконання досягнутих фінансових домовленостей у відомі терміни.

5. Створення закритих пайових інвестиційних фондів помітно розширює можливості з оптимізації управління та захисту активів, а також знижує витрати володіння або переходу права власності.

6. Україна вступила до СОТ: необхідно приводити розміри українських компаній до оптимальних розмірів відповідно до зарубіжних підприємств, іншими словами, ринкова капіталізація вітчизняних компаній має бути порівняною з капіталізацією зарубіжних (вартість бізнесу в такому випадку оцінюється простим множенням біржового котирування акцій підприємства на їх загальну кількість).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Борщ А.Г. Фінансові аспекти організації діяльності вітчизняних агрохолдингів / А.Г. Борщ // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Серія: економічні науки. – 2012. – № 2(18). – 1. – С. 42–49.

2. Гудзь О. Є. Сучасний вимір фінансового забезпечення виробничої діяльності агроформувань / О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК: наук.-вироб. журн. – 2009. – № 2. – С. 8–12.

3. Гуторов А. О. Корпоратизація сільського господарства в Україні / А. О. Гуторов // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 4. – С. 82–92.

4. Зеліско І.М. Гармонізація фінансового механізму інтеграційних аграрних формувань / І.М. Зеліско // Економіка АПК. – 2011. – №5. – С. 121-124.

5. Нірода Д.С. Регіональні проблеми фінансово-кредитного забезпечення раціонального землекористування / Д.С. Нірода [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.eibbook.com/book_302_page_1.

6. Саханда В.В. Шляхи залучення інвестиційного капіталу / В. В. Саханда // Економіка та підприємництво: зб. наук. праць молодих учених та аспірантів / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана"; відп. ред. С. І. Дем'яненко. – 2011. – Вип. 26. – С.52–56.

7. Стецюк П.А. Передумови та можливості розвитку інтегрованих агроформувань: фінансовий аспект / П.А. Стецюк // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства: Економічні науки. – Вип. 99. – 2010.

8. <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onenews/5726>.

9. http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/naybilsh_strategichniy_resurs.html

10. Дані світових фондових бірж та аналітичних порталів (FSE - www.boerse-frankfurt.de/ - сайт франкфуртської біржи, WSE - www.gpw.pl/ - сайт варшавської біржи, LSE - londonstockexchange.com – лондонська фондова біржа, yahoo.finance.com – фінансовий портал).

11. <http://forbes.ua/business/1391842-kreditory-agrarii-kakie-trudnosti-zhdut-Mriyu-posle-smeny-sobstvennikov> - Кредитори-аграрии: какие трудности ждут «Мрию» после смены собственников.

REFERENCES

1. Borshh A.G. Finansovi aspekty organizacii' dijal'nosti vitchyznjanyh agroholdyngiv / A.G. Borshh // Zbirnyk naukovykh prac' Tavrijs'kogo derzhavnogo agrotehnologichnogo universytetu. Serija: ekonomichni nauky. – 2012. – № 2(18). – 1. – S. 42–49.
2. Gudz' O. Je. Suchasnyj vymir finansovogo zabezpechennja vyrobnychoi' dijal'nosti agroformuvan' / O. Je. Gudz' // Oblik i finansy APK.nauk.-vyrob. zhurn. – 2009. – № 2. – S. 8–12.
3. Gutorov A. O. Korporatyzacija sil's'kogo gospodarstva v Ukraini / A. O. Gutorov // Ekonomika i prognozuvannja. – 2012. – № 4. – S. 82–92.
4. Zelisko I.M. Garmonizacija finansovogo mehanizmu integracijnyh agrarnyh formuvan' / I.M. Zelisko // Ekonomika APK. – 2011. №5. – S. 121-124.
5. Niroda D.S. Regional'ni problemy finansovo-kredytnogo zabezpechennja racional'nogo zemlekorystuvannja / D.S. Niroda [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: http://www.eibbook.com/book_302_page_1.
6. Sahanda V.V. Shljahy zaluchennja investyциjnogo kapitalu / V. V. Sahanda // Ekonomika ta pidpryjemnyctvo: zb. nauk. prac' molodyh uchenykh ta aspirantiv / M-vo osvity i nauky Ukrainy, DVNZ "Kyiv. nac. ekon. un-t im. Vadyma Get'mana" ; vidp. red. S. I. Dem'janenko. – 2011. – Vyp. 26. – S.52–56.
7. Stecjuk P.A. Peredumovy ta mozhyvosti rozvytku integrovanyh agroformuvan': finansovyj aspekt / P.A. Stecjuk // Visnyk Hark. nac. tehn. un-tu sil's'kogo gospodarstva: Ekonomichni nauky. – Vyp. 99. – 2010.
8. <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onenews/5726>.
9. http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/naybilsh_strategichnyj_resurs.html
10. Dani svitovyh fondovyh birzh ta analitychnykh portaliv (FSE - www.boerse-frankfurt.de/ - sajт frankfurtskoj byrzhы, WSE - www.gpw.pl/ - sajт varshavskoj byrzhы, LSE - londonstockexchange.com – londonskaja fondovaja byrzhа, yahoo.finance.com – fynansovyj portal).
11. <http://forbes.ua/business/1391842-kredyty-agrarii-kakie-trudnosti-zhdut-mriyu-posle-smeny-sobstvennikov> - Kredyty-agrarii: kakie trudnosti zhdut «Mriju» posle smeny sobstvennikov.

Методы оценки инвестиционной привлекательности инструментов фондового рынка

Е.С. Бондарь

Сделан анализ инвестиционного климата Украины и вариантов привлечения капитала аграрных предприятий, выявлены их главные преимущества и недостатки. Исследованы различные модели и методы оценки инвестиционной привлекательности инструментов фондового рынка Украины. Выявлены преимущества публичного размещения акций аграрных предприятий, в частности, доступ к ресурсам фондового рынка, увеличение рыночной стоимости компании, повышение ликвидности акций, усиление экономической безопасности, отсутствие долгового бремени. Установлено, что в ходе осуществления ИПО предприятие повышает уровень корпоративного управления, делает рекламу среди широкого круга инвесторов, увеличивает уровень капитализации и рыночную стоимость предприятия, дает возможность качественно строить аграрный бизнес. Сделан анализ динамики цен акций ведущих агропредприятий Украины и выявлены тенденции изменения стоимости акций как в краткосрочной, так и долгосрочной перспективе.

Ключевые слова: ценные бумаги, акции, инвестиционная оценка, фондовый рынок, источники финансирования, аграрные предприятия, эмиссия акций, выход на биржу.

Надійшла 14.05.2015 р.